

Sakshandsamar: Kristian Wikre

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
016/21	Formannskapet	15.03.2021
024/21	Kommunestyret	22.03.2021

Anskaffelsesstrategi 2021-2025

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar anskaffelsesstrategi for perioden 2021-2025.

Formannskapet 15.03.2021:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 016/21 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar anskaffelsesstrategi for perioden 2021-2025.

Kommunestyret 22.03.2021:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KST- 024/21 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar anskaffelsesstrategi for perioden 2021-2025.

Saksutredning

Bakgrunn:

Karmøy kommune foretar årlig innkjøp for store beløp, og det stilles hele tiden strengere krav til gjennomføring av disse. Ved siden av kostnader til lønn, utgjør anskaffelser en stor del av kommunens kostnader (investering og drift). I 2020 utgjorde anskaffelser av varer og tjenester ca. 30 % av kommunenes driftsutgifter. Feilslåtte innkjøp koster dyrt, både med tanke på kvalitet, varighet og pris. Feil bruk av regelverket kan også medføre store kostnader knyttet til eventuelle bøter, og KOFA behandler årlig ca. 200 klagesaker mot offentlige oppdragsgivere. Karmøy kommune har de siste årene blitt klaget inn for KOFA. Kommunen har stort sett vunnet i disse klagesakene, men vi har også eksempler på at kommunen har vært dømt grunnet for dårlig arbeid.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har høsten 2020 gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll av kommunens innkjøp mellom 100 000 – 1 300 000 kr. Resultatet av den identifiserer forbedringsområder knyttet til kompetanse og etterlevelse av regelverk i organisasjonen. Utvalget har bedt om at anskaffelsesstrategi og reglement kommer på plass og implementeres i organisasjonen.

Kommunens innkjøp har store ringvirkninger, også for det lokale næringslivet. Kommunen har over 100 rammeavtaler med lokale og nasjonale leverandører. Nærmere 70 av disse avtalene er med bedrifter med adresse og ansatte på Haugalandet.

Historisk sett har mye av innkjøpene i kommunen blitt håndtert av den enkelte etat, og med varierende kompetansegrunnlag. I 2019 ble innkjøpsavdelingen plassert som egen avdeling rett under stabssjef, og hensikten var å løfte fram viktigheten av området. Avdelingen ble også styrket med et ekstra årsverk, og består i dag av 3,8 årsverk. I tillegg kommer et midlertidig prosjekt «Anskaffelser med klimaambisjoner» som har som primæroppgave å legge til rette for økt bruk av miljø og klima i våre anskaffelser. Dette prosjektet er et samarbeid med Haugesund og Tysvær kommune.

Det er også etablert et interkommunalt samarbeid rundt innkjøp, bestående av alle kommunene på Haugalandet (10 kommuner). Innkjøpssamarbeidet har som oppgave å gjennomføre de største anskaffelsene på vegne av alle kommunene. Haugesund og Karmøy deler ansvaret for gjennomføring av konkurranser. Noen av de største anskaffelsene skjer gjennom dette samarbeidet, det være seg anskaffelser knyttet til IT-utstyr, biler, mat til sykehjem, kontorrekvisita, renholdsprodukter etc. Innkjøpsavdelingen er ikke ressursmessig i stand til å håndtere alle kommunens innkjøp. Mye av innkjøpene foregår dermed fremdeles ute i etatene, og det er derfor hele tiden et behov for påfyll av kompetanse. Innkjøpsavdelingen tilbyr støtte og kvalitetssikring til disse prosessene så langt det lar seg gjøre.

Digitaliseringen har også satt sitt preg på innkjøp. Det er i dag et krav at all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og tilbyder over den nasjonale terskelverdien skal skje digitalt. Kommunen bruker verktøyet fra Mercell for gjennomføring av konkurranser og som kontraktsadministrasjonsverktøy. I vedtatt planprogram er det bestilt en anskaffelsesstrategi, og den ligger som vedlegg til saken. Det er første gang Karmøy kommune vedtar en egen strategi for anskaffelsesområdet. Parallelt med anskaffelsesstrategien utarbeides det et oppdatert administrativt reglement for anskaffelser.

Saksopplysninger

Anskaffelser er et strategisk viktig område for kommunen og strategien skal være med og sikre at kommunen når sine mål. Strategien er forankret i de «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging - Bærekraftsmålene».

Hovedmål for strategien

Kommunens anskaffelser skal styrke kommunens strategiske rolle som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. Anskaffelsene skal sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre, bekjempe klimaendringene, bidra til bærekraftig verdiskapning og innovasjon, skape tillitt og bygge gode partnerskap.

Strategien består av fem satsningsområder:

1. Anskaffelsene skal organiseres effektivt, med avklarte roller og rett kompetanse
2. Anskaffelsene skal bidra til bedre behovsdekning og bidra til bærekraftig verdiskapning
3. Innkjøpsprosessene i kommunen skal være gjennomsiktede, digitale, gi tillitt og mulig å etterprøve
4. Anskaffelsene skal styrke kommunens samfunnsansvar – gjennom å etterspørre bærekraftige løsninger som vektlegger jobbskaping, klima og miljø, etisk handel og kampen mot arbeidslivskriminalitet
5. Anskaffelsene skal bidra til innovasjon og bygge gode partnerskap i markedet.

Det er i arbeidet med strategien brukt veilederen til DFØ (digitaliseringsdirektoratet). Strategien er i henhold til lov om offentlige anskaffelser. Stortingsmelding om offentlig innkjøp av 10. april 2019 – «Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige innkjøp» har også lagt føringer for arbeidet med anskaffelsesstrategien.

Satsningsområdene tar for seg ulike sider av innkjøpsarbeidet, og skal sikre god forankring og styring av innkjøpsfunksjonen, gi gode innkjøp og ta vare på kommunen sitt samfunnsansvar på en god måte. Satsningsområde 1-3 styrker særlig rollen som tjenesteleverandør og 4-5 støtter opp om rollen som samfunnsutvikler.

Dette er i tråd med flere av FN sine bærekraftsmål. Det er særlig bærekraftsmålene knyttet til ansvarlig forbruk og produksjon, anstendig arbeid og økonomisk vekst, innovasjon og infrastruktur, stoppe klimaendringene og samarbeid for å nå målene som berøres i anskaffelsesstrategien. Gjennom satsningsområde 5 ønsker kommunen blant annet å legge til rette for at lokale leverandører skal komme i posisjon som leverandør til kommunen ved mulig oppdeling av større anskaffelser. Dette kan blant annet gjøres ved dialogkonferanser. Kommunen ønsker også å legge til rette for møteplasser mellom kommunen og lokale leverandører.

I løpet av de siste årene har flere av de største kommunene i landet startet med å stille krav til utslippsfrie byggeplasser. I Bergen gjelder kravet til utslippsfrie byggeplasser blant annet rehabiliteringen av byens rådhus, der det foreløpig bare har vært en spesialgravemaskin for avfallssortering som bryter med kravet. Bergen kommune valgte å rehabilitere rådhuset i stedet for å bygge nytt. Prosjektets klimagassregnskap viser at rehabiliteringen gir 32 prosent lavere klimagassutslipp. Karmøy kommune har ikke kommet dit ennå, men kanskje vi i løpet av noen år kan starte dialogen med det lokale markedet.

Anskaffelsesstrategien skal gi grunnlaget for lik forståelse av anskaffelser av varer og tjenester, slik at det overordnede målet nås. Strategien gjelder for alle områder i kommunen.

Det er tatt hensyn til at strategien skal være retningsgivende og lett å sette seg inn i. Forslaget til anskaffelsesstrategi er lagt på et relativt overordnet nivå, og det er forutsatt at den følges opp med en administrativ handlingsplan med tiltak og anskaffelsesreglement etter politisk vedtak.

Rådmannens kommentarer

Det har vært gjort mye godt arbeid rundt innkjøp i kommunen i mange år og det har hele tiden vært jobbet med forbedringer. Samtidig ser rådmannen at det er viktig å få på plass en anskaffelsesstrategi, og deretter et reglement som skal støtte opp under strategien. Det gjøres årlig innkjøp for anslagsvis 900 millioner kroner, og feil i gjennomføringen av anskaffelser kan bli kostbart. Digitalisering har gitt, og vil gi, større kontroll; og samtidig blir behovet for kompetanse større. Og det er hele tiden en vurdering hvordan innkjøp skal organiseres.

Nasjonale føringer, særlig innen klimaarbeidet, gjør at ulike elementer, i tillegg til pris, i fremtiden vil måtte tillegges større vekt enn det som har vært det vanlige hittil.

En anskaffelsesstrategi vil gi en retning og styring knyttet til innkjøp, og rådmannen ønsker den velkommen.

Vedlegg:
Anskaffelsesstrategi